

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 1T/130/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318010757
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Varga
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8318010757.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Vargu a prísediacich Ing. Lenky Gojdanovej a Bohuslava Kopeja v trestnej veci obžalovaných D. D., I. C. Z. D. R., pre zločin prevádzachť podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, o obžalobe prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné sp. zn. 2 Pv 197/18/7702 zo dňa 29. októbra 2018, podľa § 284 ods. 1 Trestného poriadku, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 11. septembra 2019 v Humennom, takto

rozhodol:

Obžalovaný D. D., T. XX.XX.XXXX D. F., O.,
U. H. I. XX, F., O.,
U.. Č.. D. Ú. T. D. D. D. Y.,

obžalovaný I. C., T. XX.XX.XXXX D. O.R., O.,
U. H. Ž. XX, I., O.,

obžalovaný D. R., T. XX.XX.XXXX D. O.R., O.,
U. H. T. XX, O., O.,

uznávajú sa za vinných, že

dňa 06.05.2018 v čase okolo 23.30 hod. D. D. úmyselne, za finančnú výhodu 200 USD, po dohode s presne nestotožnenou osobou pomáhal v prechode 4 nelegálnych migrantov a to P. G., R. J., Z. B., I. Y., občanov Afganistanu, ktorí nemajú na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, cez ukrajinsko - slovenskú štátnu hranicu medzi hraničnými znakmi 126 - 127, v katastrálnom území obce O., B. G. na územie Slovenskej republiky a potom ďalej do vnútrozemia Slovenskej republiky, s úmyslom doviest' ich k motorestu Milka v B. O., B. G. a to tak, že po dohode a na základe pokynu nestotožnenej osoby, čakal v lese medzi obcami F. Z. D. H. na území Ukrajiny, kde mu neznámy maskovaný muž doviedol štyroch uvedených nelegálnych migrantov a týchto lesom prevádzal cez ukrajinsko - slovenskú štátnu hranicu s úmyslom previesť ich až k motorestu Milka D. B. O.Z., B. G., kde ich mali prevziať I. C. Z. D. R. a ktorí mali spolupôsobiť pri zabezpečení ich ďalšej prepravy v osobných vozidlách ďalej do vnútrozemia Slovenskej republiky, za odmenu najmenej 1000 USD, čo sa im nepodarilo, lebo po prejení asi 300 metrov od štátnej hranice bol D. D. spolu s uvedenými štyrmi nelegálnymi migrantmi políciou kontrolovaný dňa 06.05.2018 o 23.50 hod., následne bol predvedený na policajné oddelenie, kde v čase jeho zadržania prijal po predchádzajúcom súhlase pod dohľadom polície hovor, ktorým na pokyn polície volajúceho potvrdil, že je na dohodnutom mieste, následne na určené miesto k motorestu Milka prišlo vozidlo zn. Grand Voyager, evidenčné číslo Českej republiky XAAXXXX, ktorého vodičom bol obv. D. R. so spolujazdcom I. C., ktorý mal pri sebe papierik s napísaným číslom mobilného telefónu obv. D., pričom medzi mobilným telefónom, ktorý mal pri sebe v čase zadržania obv. D. D. a mobilným telefónom, ktorý bol vo vozidle zn. Grand Voyager, bola uskutočnená telekomunikačná prevádzka,

teda

spoločným konaním v úmysle získať pre seba finančnú výhodu, pre osobu, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky alebo osobou s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, pomáhali v nedovolenom prekročení štátnej hranice Slovenskej republiky a prechode cez jej územie, a tento čin spáchali závažnejším spôsobom konania, na viacerých osobách, čím spáchali

zločin prevádzacstvo podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona v nadväznosti na ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona, ako spolupáchateľa podľa § 20 Trestného zákona.

Za to sa odsudzujú:

D. D.

Podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona, prihladajúc v zmysle § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, na § 36 písm. j), l), n) Trestného zákona, podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, podľa § 46 Trestného zákona, na trest odňatia slobody na 2 (dva) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, súd výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienične odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona, súd určuje skúšobnú dobu na 3 (tri) roky.

Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, na trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na 5 (päť) rokov.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na trest prepadnutia veci: mobilný telefón značky T. U.-XXXX, V.: XXXXXXXXXXXXXXXX.

I. C.

Podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona, prihladajúc v zmysle § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, na § 36 písm. j), l) Trestného zákona, podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, podľa § 46 Trestného zákona, na trest odňatia slobody na 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, na trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na 5 (päť) rokov.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na trest prepadnutia veci: I. U. F. Z. V. G., V.: XXXXXXXXXXXXXXXX, I. U.Ó. F. T. XXXX X.-X, V.: XXXXXXXXXXXXXXXX, D. F. Z., I. Q.-XX X (S.) Y..

D. R.

Podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona, v zmysle § 38 ods. 2 Trestného zákona, podľa § 46 Trestného zákona, na trest odňatia slobody na 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, na trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na 5 (päť) rokov.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na trest prepadnutia veci: I. U. Z. P., V. X: XXXXXXXXXXXXXXXX, V. X: XXXXXXXXXXXXXXXX, I. U. F.Y. T. XXXXci, V.: XXXXXXXXXXXXXXXX, I. U. F. T. XXXX, V.: XXXXXXXXXXXXXXXX.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor podal na D. D., I. C. Z. Z. D. R., štátnych príslušníkov Ukrajiny, obžalobu pre skutok, ktorý mal byť spáchaný tak, že: „dňa 06.05.2018 v čase okolo 23.30 hod. D. D. úmyselne, za finančnú výhodu 200 USD, spoločne s presne nestotožneným G. organizoval prechod 4 nelegálnych migrantov a to P. G., R. J., Z. B., I. Y., občanov Afganistanu, ktorí nemajú na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, cez ukrajinsko - slovenskú štátnu hranicu medzi hraničnými znakmi 126 - 127, v katastrálnom území obce Ubl'a, okres Snina na územie Slovenskej republiky a potom ďalej do vnútrozemia Slovenskej republiky, s úmyslom doviesť ich k motorestu Milka v obci Ubl'a, okres Snina a to tak, že po dohode so G.Š., čakal v lese medzi obcami Zabrod' a Velykyj Bereznyj na území Ukrajiny, kde mu neznámy maskovaný muž doviedol štyroch vyššie uvedených nelegálnych migrantov a týchto lesom prevádzal cez ukrajinsko - slovenskú štátnu hranicu s úmyslom previesť ich až k motorestu Milka v obci Ubl'a, okres Snina, kde ich mali prevziať I. C. Z. D. R., s ktorými bol v telefonickom kontakte a ktorí mali zabezpečiť ich ďalšiu prepravu v osobných vozidlách ďalej do vnútrozemia Slovenskej republiky až do Michaloviec, čo sa im nepodarilo, lebo po prejení asi 300 metrov od štátnej hranice bol D. D. spolu so štyrmi nelegálnymi migrantmi políciou kontrolovaný dňa 06.05.2018 o 23.50 hod. a na výzvu polície telefonicky kontaktoval osoby, ktoré mali zabezpečiť odvoz migrantov, kde prišlo na určené miesto k motorestu Milka vozidlo zn. Grand Voyager, evidenčné číslo Českej republiky XAAXXXX, ktorého vodičom bol obv. D. R. so spolujazdcom I. C., ktorý mal pri sebe papierik s napísaným číslom mobilného telefónu obv. D., pričom znaleckým posudkom z odboru elektrotechnika bolo preukázané, že medzi mobilným telefónom, ktorý mal pri sebe v čase zadržania obv. D. D. a mobilným telefónom, ktorý bol vo vozidle zn. Grand Voyager, bola uskutočnená telekomunikačná prevádzka,“
ktorý je v obžalobe právne kvalifikovaný ako zločin prevádzachstvo podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, s poukazom na ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona, spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona.

Na hlavnom pojednávaní síce obžalovaní D. D. Z. I. C. vyhlásili, že sú vinní zo skutku uvedeného v obžalobe, no nesúhlasili s právnou kvalifikáciou uvádzanou v obžalobe a skutok žiadali právne kvalifikovať ako zločin prevádzachstvo podľa § 355 ods. 2 písm. a) TZ. Pre uvedenú výhradu súd rozhodol o tom, že vyhlásenie obžalovaného D. D. Z. I. C. o vine za skutok uvedený v obžalobe neprijal.

Obžalovaný D. R. vyhlásil, že je nevinný.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného D. D., ktorý pomerne podrobne popísal ako bol oslovený neznámou osobou, ktorú nazýva „“, ktorý mu prisľúbil finančnú odmenu za to, že prevedie nelegálnym spôsobom migrantov cez ukrajinsko-slovenskú hranicu. Obžalovaný popísal, ako mu neznámy muž v kukle priviezol štyroch migrantov, odovzdal mu mobilný telefón a pokyny, na základe ktorých mal migrantov previesť cez hranicu do Uble. Po príchode na miesto mal zavolať na určené telefónne číslo osobám, ktoré mali migrantov prevziať. Za tento nelegálny prevod migrantov cez hranicu mal byť odmenený sumou 200 USD. On sám nepoznal osoby, ktoré mal telefonicky kontaktovať. Potvrdil, že po tom, čo prekročil s migrantmi hranicu asi po 200 až 300 metroch na území Slovenskej republiky bol zadržaný políciou. Zobrali odo neho telefón, začali telefonovať na číslo, ktoré bolo v telefóne a žiadali ho, aby povedal, že je už na mieste a že ich tam čaká. Potom spolupracoval s políciou a podľa pokynov polície telefonicky ubezpečoval volajúceho, že je všetko v poriadku, že majú prísť k motorestu Milka v Ubli.

Odvolaací súd v uznesení sp. zn. 1To/21/2019 zo dňa 04.06.2019, ktorým rozhodol o odvolaní prokurátora proti rozsudku okresného súdu zo dňa 13.02.2019 tak, že zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol, uložil okresnému súdu povinnosť postupom podľa § 258 ods. 4 TP, odstrániť rozpory vo výpovediach výsluchu obžalovaného D. D., ktoré sa týkajú práve popisu skutočností, kedy, za akých okolností, akým spôsobom mal resp. mali byť uskutočnené telefonické hovory po jeho zadržaní.

Okresný súd v snahe splniť pokyn odvolacieho súdu opätovne (po opätovnom poučení obvineného) vypočul obžalovaného D. D., ktorý na hlavnom pojednávaní dňa 11.9.2019, jednoznačne potvrdil, že po tom, čo ho policajti zadržali, priviezli ho do policajnej cely v Ubli, ešte predtým od neho zobrali telefón policajti. Keď už bol umiestnený v cele, prišli za ním policajti s telefónom, telefón začal zvonit'. Po tom, čom už bol pod dohľadom polície, on nikoho nevolal, iba prijal spomínaný telefonický hovor.

Obžalovaný I. C. na hlavnom pojednávaní uviedol, že jeho známy, ktorého označil menom „D.“ mu ponúkol zárobok za to, že bude autom sprevádzať iné auto, v ktorom budú migranti. On s tým súhlasil a zobral so sebou aj D. R., ktorému však nepovedal, že o čo ide. Išli na aute Grand Voyager, ktoré šoféroval D. R.. Podľa pokynov, ktoré dostal mu neznáma osoba zavolala, že migranti už prešli štátnu hranicu a že má pre nich prísť auto, ktoré on bude sprevádzať. Po príchode na miesto určenia boli zadržaní políciou. D. R. uviedol, že budú prevážať pracie prášky. V priebehu výpovede boli postupom podľa § 258 ods. 4 TP, odstraňované rozpory vo výpovedi obžalovaného oproti výpovedi z prípravného konania týkajúce sa typu auta, ktorému mali robiť doprovod a sumy, ktorá mu mala byť slúbená za každého migranta. Obžalovaný uviedol, že celkove mali dostať 2000 USD, pričom 1000 USD mala byť úhrada pre vozidlo, ktoré viezlo migrantov a 1000 USD ma dostať on.

Obžalovaný D. R. uviedol, že jeho bratranec I. C. ho požiadal o pomoc, aby previezol pracie prášky na aute Chrysler Voyager, ktoré oprávnenne užíval. Popísal spôsob, akým boli políciou zadržaní. Poprel akúkoľvek vedomú účasť na skutku.

Svedok N.. K. uviedol, že dňa 06.05.2018 velil policajnej akcii zameranej na odhalenie nelegálnej migrácie z územia Ukrajiny na Slovensko. V čase okolo 23.50 hod. dostal informáciu od kolegov, ktorí vykonávali prácu v teréne, že zaregistrovali v lesnom poraste pohyb piatich osôb v smere od štátnej hranice do vnútrozemia Slovenskej republiky. Vydal pokyn na vykonanie služobného zákroku, pri ktorom boli zadržaní štyria nelegálni migranti a D. D.. Následne prikázal predviesť tieto osoby na oddelenie hraničnej kontroly Ubľa, kde boli vykonané ďalšie úkony s týmito osobami. Okolo 01.00 hod. začal zvoniť D. telefón, preto ho navštívil v cele policajného zaistenia a spýtal sa ho, kto mu volá. Na displeji bolo len telefónne číslo. D. D. odpovedal, že ide o osobu, ktorá mala od neho prevziať migrantov, preto ho vyzval k spolupráci PZ. On s tým súhlasil a za jeho prítomnosti do telefónu uviedol, že je všetko v poriadku, prešli hranicu a že budú čakať na dohodnutom mieste.

Ďalšia časť výpovede svedka N.. K. sa už týkala samotného zákroku a zadržania ďalších obžalovaných I. C. Z. D. R..

Na hlavnom pojednávaní svedok N.. Š. K. (veliteľ zásahu polície) uviedol, že D. D. ako dohodnuté miesto označil priestor pri motoreste Milka v obci Ubľa. Do uvedeného priestoru preto vyslal dvoch policajtov na skryté pozorovanie. On spolu s ďalšími dvoma kolegami a D. D. sadli do služobného vozidla, ktoré sme odparkovali v uličke v obci Ubľa. Policajti, ktorí boli na skrytom pozorovaní mi rádiostanicou oznámili vozidlá, ktoré prechádzali pozorovaným miestom. Pred druhou hodinou sa opäť ozvala neznáma osoba, ktorá volala na mobil D. D., že za chvíľu budú na dohodnutom mieste. Policajti oznámili, že na pozorovanom mieste prešlo vozidlo BMW, ktoré výrazne spomalilo a následne za ním týmto miestom prešlo aj vozidlo Grand Voyger, ktoré tiež spomalilo. Opäť bol D. D. telefonicky oslovený neznámou osobou, či je všetko v poriadku a či sa nachádza na dohodnutom mieste. D. D. volajúceho ubezpečil, že všetko je v poriadku. D. D. zároveň povedal, že v predchádzajúcich prípadoch migrantov vozilo auto typu Mini Van. Po 02.00 hod. týmto miestom opätovne prechádzalo vozidlo BMW, ktoré išlo od hraničného priechodu a opäť pribrzdlilo a znížilo rýchlosť na minimum a za ním išlo auto Grand Voygaer. Následne rozhodol, že vozidlo Grand Voyager zastavia zapnutím zvukového výstražného zariadenia. Po zapnutí zvukového signálu vozidlo síce začalo spomaľovať, ale nezastavilo okamžite, až asi po 50 metroch. Spolu s kolegom podišli k zastavenému vozidlu, on išiel z pravej strany k spolujazdcovi, kde skúšal otvoriť dvere, tie však boli zablokované a cez okno videl, ako spolujazdec manipuluje s telefónom, preto sa rozhodol služobnou zbraňou rozbiť okno a tohto muža vytiahol z auta po otvorení dverí. Po tom, čo spacificoval spolujazdca a jeho kolega vodiča, vydal pokyn, aby z mobilného telefónu D. D. bolo zavolané posledné volané číslo a v tom zazvonil telefón, ktorý bol v zastavenom aute Grand Voyager, ktorý bol na podlahe pred sedadlom spolujazdca.

Predseda senátu postupom podľa § 263 ods. 4 TP (voči tomuto postupu odvolací súd v uznesení sp. zn. 1To/21/2019 zo dňa 04.06.2019 nevzniesol žiadne výhrady) prečítal výpoveď svedka I. R. v procesnom postavení svedka zo dňa 07.05.2018 (čl. 213) uviedol, že v nočných hodinách okolo 03.00 hod. išiel zo Sobraniec smerom k hraničnému priechodu Ubľa na svojom vozidle BMW s kamarátom T., pretože išiel za jedným kamarátom, ktorý ho tam mal čakať, ale on tam nebol. Preto sa otočil a išiel naspäť od hraničného priechodu Ubľa a keď už bol na konci obce, jeho kamarát mu zavolať, že je už na hranicu, preto sa chcel pre neho vrátiť, no zastavili ho policajti. Vodiča vozidla Chrysler nepozná.

Obžalovaných okrem vlastného priznania usvedčili aj prečítané výpovede svedkov nelegálnych migrantov - P. G. (čl. 189), R. J. (čl. 209), I. Y. (čl. 195), Adeeb Omar (čl. 193), výpovede svedkov P. G., R. J., I. Y., Z. B. (prevádzaných migrantov), ktorí podrobne popisali celý priebeh cesty z ich domovského štátu Afganistanu cez Kazachstan, Ruskú federáciu a Ukrajinu až na územie Slovenskej republiky. Z ich výpovede je zrejmé, že išlo o dobre zorganizovanú trestnú činnosť za úplatu vo výške 13.000 USD, resp. 12.000 USD, resp. 10.000 USD, pričom jednotlivé sumy predstavovali odplatu za zabezpečenie cesty z domovského štátu až do západnej Európy (Taliansko, Francúzsko, Nemecko). Samotný prechod hranice medzi Ukrajinou a Slovenskou republikou bol realizovaný tak, že neznámy vodič ich na ukrajinskej strane priviezol k lesu, kde vystúpili z auta a prevzal ich ďalší prevádzkač, ktorý ich prevádzal lesom. Všetci svedkovia zaregistrovali hraničné drôty, preto vedeli, že prekračujú hranicu. Ani jeden zo svedkov neuvádzal to, že by niektoré osoby zúčastnené na ich prevádzaní im mali spôsobovať nejaké utrpenie.

Prečítaným znaleckým posudkom znalca Ing. Štefaniska č. 21/2018 bol identifikované mobilné telefóny, ktoré obžalovaní použili na spáchanie trestného činu a ktoré sú uvedené vo výroku o treste prepadnutia veci. Týmto posudkom zároveň bola preukázaná telekomunikačná prevádzka medzi telefónom obžalovaného D. D. a mobilným telefónom, ktorý bol vo vozidle Grand Voyager v čase zadržania obžalovaného I. C. Z. D. R..

Výrok o vine obžalovaných D. D. Z. I. C. súd opiera predovšetkým o obsah ich výpovede, ktoré vzájomne korešpondujú a ktorými priznávajú spáchanie skutku tak, ako je uvedený v skutkovej vete výroku o vine tohto rozsudku.

Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že obžalovaný D. D. nelegálny prechod migrantov organizoval, preto skutkovú podstatu zločinu prevádzkačstvo naplnil tým, že v nedovolenom prekročení štátnej hranice Slovenskej republiky a prechode cez jej územie „pomáhal“.

Obžalovaný D. R. poprel spáchanie skutku, resp. poprel úmysel tento skutok spáchať, pretože nemal mať žiadnu vedomosť o tom, že spolu s jeho bratrancom C. majú prevážať, resp. robiť doprovod vozidlu, ktoré má prevážať nelegálnych migrantov. Priznal, že bol vodičom vozidla Chrysler Voyager, s ktorým prišli do Uble okolo 01.00 hod. po polnoci. Uviedol, že hľadali dodávku, ktorá mala privieť pracie prášky. Malo ísť približne o 200 kg práškov, za prevoz tovaru mal dostať 200 USD. Súd neprijal tvrdenie obžalovaného R.. Ním uvádzané skutočnosti o údajnom prevoze pracích práškov súd považuje za nedôveryhodné. Obžalovaného R. usvedčuje nielen jeho prítomnosť na mieste činu, ale aj skutočnosť, že C. Z. R. prekročili ukrajinsko-maďarskú hranicu na hraničnom prechode Záhony dňa 06.05.2018 v čase o 21.40 hod., teda bezprostredne predtým ako tento hraničný prechod prekročila aj posádka vozidla BMW, v ktorej sa nachádzal I. R. (dňa 06.05.2018, čas 21.49 hod., čl. 334), ktorého na mieste činu v rovnakom čase zastavila polícia a ktorý bol neskôr odsúdený pre účasť na totožnom skutku rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 2T/136/2018-484 zo dňa 17.12.2018, ktorý bol prečítaný postupom podľa § 269 TP, na hlavnom pojednávaní dňa 13.02.2019 (čl. 561).

Okresný súd výpoveď obžalovaného I. C. o účasti bratranca D. R. na skutku považuje za nedôveryhodnú už aj z tohto dôvodu, že obžalovaný I. C. síce sám uvádza, že ak by D. R. vedel o migrantoch, nikdy by s tým nesúhlasil, no nevysvetlil súdu hodnoverne, prečo svojho bratranca úmyselne vystavil takému riziku, aké plynulo s ním uvádzanej „nevedomej“ účasti na skutku. Svedkovi K. D. D. počas zadržania povedal, že aj v predchádzajúcich prípadoch vozilo migrantov vozidlo typu minivan. Ide o podobný typ karosérie ako mal vozidlo Chrysler Voyager. Je však pravda, že tvrdenie, že práve toto vozidlo spomínal D. D., by bolo len ničím nepotvrdenou domnienkou.

Právna kvalifikácia skutku najmä aplikácia osobitného kvalifikačného pojmu závažnejší spôsob konania podľa § 138 písm. j) TZ - „na viacerých osobách“, nebola v rozhodovacej praxi súdov Slovenskej republiky jednotná. Obhajcovia upozornili na skutočnosť, že v iných prípadoch, kedy bolo nelegálne prevádzané ešte väčšie množstvo migrantov, súdy skutok právne kvalifikovali bez tohto osobitného kvalifikačného pojmu, teda „iba“ ako zločin prevádzkačstvo podľa § 355 ods. 1 TZ alebo podľa § 355 ods. 2 písm. a) TZ.

V zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 2/2019, bolo pod č. 18 zverejnené rozhodnutie - právna veta plynúca z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. decembra 2018, sp. zn. 2 Tdo 52/2018:

„Na rozdiel od konania popísaného v ustanovení § 355 ods. 1 alebo 2 Trestného zákona, ktoré je trestným činom pri jednej alebo dvoch osobách, ktoré prostredníctvom konania páchatel'a nedovolené prekročujú (majú prekročiť) štátnu hranicu Slovenskej republiky alebo nedovolené prechádzajú cez jej územie, pri troch a viacerých takých osobách sa použije aj okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby podľa odseku 3 písm. d) naposledy označeného ustanovenia v nadväznosti na ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona. Tým je vyjadrená kvantifikácia závažnosti konania páchatel'a podľa počtu „prevádzaných“ osôb, bez ohľadu na okolnosť, že taká osoba nie je pri dotknutom trestnom čine poškodeným.“

V súlade s touto právnou vetou vyslovil právny názor aj odvolací súd, preto podľa § 327 ods. 1 TP, okresný súd je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd.

Konanie obžalovaných súd posúdil ako spoločné konanie, ktorým v úmysle získať pre seba finančnú výhodu, pre osobu, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky alebo osobou s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, pomáhali v nedovolenom prekročení štátnej hranice Slovenskej republiky a prechode cez jej územie, a tento čin spáchali závažnejším spôsobom konania, na viacerých osobách. Vyššie uvedeným konaním všetci obžalovaní naplnili znaky zločinu prevádzachstvo podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona v nadväznosti na ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona, ako spolupáchatelia podľa § 20 Trestného zákona, kde je trestná sadzba odňatia slobody na sedem rokov až desať rokov.

Ide tu o tzv. kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu, v ktorej znaky základnej skutkovej podstaty a znaky podmieňujúce použitie vyššej trestnej sadzby tvoria jeden celok. Pre dokonanie takéhoto kvalifikovaného trestného činu sa preto vyžaduje, aby boli naplnené všetky tieto znaky, teda tak znaky základnej skutkovej podstaty, ako aj znaky podmieňujúce použitie vyššej trestnej sadzby, ktoré pristupujú ku znakom základnej skutkovej podstaty.

Okresný súd v poradí prvom rozsudku vysvetlil oslobodzujúci výrok vo vzťahu k obžalovaným I. C. Z. D. R. a poukázal na právne vety boli publikované v zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 1/2017 ako rozhodnutie č. 2. (najmä II. právna veta plynúca z Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 15/2015). Okresný súd v poradí prvom rozsudku uzavrel, že v dôsledku nezákonného postupu polície sa D. D. dostal do pozície agenta a to ako osoba, ktorá nebola použitá ako agent na základe príkazu podľa § 117 ods. 5 až 7 Trestného poriadku (pričom okrem výnimky uvedenej v § 10 ods. 20 Trestného poriadku môže byť agentom len príslušník Policajného zboru), preto nemôže táto osoba, a to ani v rámci spolupráce s políciou, predstierať pokračovanie v páchaní trestného činu na účel usvedčenia ďalšieho páchatel'a, resp. spolupáchateľa dotknutého činu. Ak ku takému postupu došlo, nie je možné výpoveď dotknutej osoby ako svedka vo vzťahu k okolnostiam týkajúcim sa predstieraného pokračovania v páchaní trestného činu po oznámení tohto činu polícii použiť v trestnom konaní ako dôkaz; nie je možné použiť ani ďalšie dôkazy, ktoré sa obsahovo viažu na činnosť osoby vo faktickom, nie však právne (procesne) podloženom postavení agenta.

Odvolací súd v uznesení sp. zn. 1To/21/2019 zo dňa 04.06.2019, ktorým rozhodol o odvolaní prokurátora proti rozsudku okresného súdu zo dňa 13.02.2019 tak, že zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol, sa nestotožnil s vyššie uvedenými závermi okresného súdu a v uznesení sp. zn. 1To/21/2019 zo dňa 04.06.2019, vyslovil právny názor, že „pokiaľ sa obžalovaný (D.) rozhodol pre spoluprácu s políciou, rozhodol sa napomôcť pri objasňovaní svojej trestnej činnosti resp. trestnej činnosti ďalších osôb. Tvrdenia obžalovaného D. do telefónu mohlo prispieť k zadržaniu páchatel'ov, nie však k ich rozhodnutiu, (ktoré už v tom čase muselo existovať minimálne u obžalovaného C.) trestný čin spáchať. Spolupráca obžalovaného, a to aj v postavení podozrivej osoby, s orgánmi činnými v trestnom konaní resp. s políciou je legálnou už aj vzhľadom na okruh poľahčujúcich okolností, ktoré umožňuje Trestný zákon obžalovanému priznať a jednou z nich je nepochybne okolnosť uvedená v § 36 písm. m/ Tr. zákona teda okolnosť, že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti, ktorá je založená na aktívnej spolupráci páchatel'a pri objasňovaní trestnej činnosti a vyžaduje si jeho aktívnu účasť najmä vo forme uvádzania dôkazov, ktoré napomôžu objasniť skutkové okolnosti trestného činu a je tu nepochybne možné a potrebné zaradiť aj okolnosti, keď páchatel' uvádza ďalšie osoby, ktoré sa mali na trestnej činnosti podieľať resp. spôsob akým sa na nej podieľať majú. V nie neposlednom rade je potom potrebné poukázať aj na poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. o/ Tr. zákona, aj keď táto sa dotýka priznania poľahčujúcej okolnosti v prípade, že sám páchatel' svojim prístupom prispeje k objasneniu trestnej činnosti alebo aj k odhaleniu a usvedčeniu

organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny, prípadne jej časti a pritom nemusí ísť o páchatela, ktorý je členom tejto skupiny alebo pre ňu pracuje, v prípade ak sa o aktivitách takejto skupiny dozvie.“

V dôsledku vyššie uvedeného názoru odvolacieho súdu, okresný súd prihliadal na dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní ako na dôkazy, ktoré boli získané v súlade so zákonom.

Súd uložil obžalovaným diferencované testy odňatia slobody a rovnaké tresty vyhostenia. Obžalovaným súd uložil aj tresty prepadnutia veci.

U obžalovaného D. D. súd zistil poľahčujúce okolnosti uvedené v § 36 písm. j) TZ, to je, že obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, a poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. l) TZ, to je, že obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu priznal a trestný čin úprimne oľutoval, poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. n) TZ, t. j. že obžalovaný napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti. Súd nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 TZ.

Pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností súd vyhodnotil ako prevahu poľahčujúcich okolností a z toho dôvodu súd pristúpil k úprave hornej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby v zmysle § 38 ods. 3 TZ, čím bola stanovená trestná sadzba sedem rokov až deväť rokov.

Podľa § 38 ods. 3 TZ, ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Podľa § 38 ods. 8 veta prvá TZ, zníženie hornej hranice alebo zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby podľa odsekov 3 až 6 sa vykoná iba v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby; základom na zníženie alebo zvýšenie trestnej sadzby je rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Kombinácia najvýznamnejších poľahčujúcich okolností uvedených v Trestnom zákone:

§ 36 písm. j) TZ - viedol pred spáchaním trestného činu riadny život,

§ 36 písm. l) TZ - priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval,

§ 36 písm. n) TZ - napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom,

dosiahla podľa názoru súdu takú intenzitu, že iba ich konštatovanie pre úpravu trestnej sadzby podľa § 38 ods. 3 TZ, by nevyjadrovalo adekvátne ich význam pre obžalovaného, pretože zatiaľ čo pri prevahe priťažujúcich okolností súd musí upraviť trestnú sadzbu podľa § 38 ods. 4 TZ a zvýšiť dolnú hranicu, tak pri prevahe poľahčujúcich okolností súd musí upraviť trestnú sadzbu podľa § 38 ods. 3 TZ a znížiť hornú hranicu trestnej sadzby, čo znamená, že dolná hranica trestnej sadzby zostáva nezmenená a súd nemá možnosť uložiť trest pod zákonom stanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby - v tomto konkrétnom prípade nemožno uložiť trest odňatia slobody pod sedem rokov.

Kombinácia vyššie uvedených poľahčujúcich okolností (bez priťažujúcej okolnosti) nemá pre obžalovaného reálny význam, pretože v dôsledku § 38 ods. 3 TZ, sa neznižuje dolná hranica, ale horná hranica trestnej sadzby o rozsah, v ktorom by súd aj tak trest neukladal (deväť rokov až desať rokov).

Práve už uvedené konštatovanie, že kombinácia najvýznamnejších poľahčujúcich okolností dosiahla podľa názoru súdu takú intenzitu, že iba ich konštatovanie pre úpravu trestnej sadzby podľa § 38 ods. 3 TZ, by nevyjadrovalo adekvátne ich význam a tieto okolnosti, ktoré inak samy o sebe sú len všeobecnými okolnosťami poľahčujúcimi, vo svojom súhrne nadobudli v konkrétnom prípade taký význam, že ich súd posúdil ako výnimočné okolnosti prípadu v zmysle ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona. A to najmä preto, že bez priznania sa, no najmä bez napomáhania objasňovania trestnej činnosti samotným obžalovaným, by s najväčšou pravdepodobnosťou nedošlo k úplnému objasneniu všetkých okolností dôležitých pre rozhodnutie v trestnom konaní. Práve v dôsledku objasnenia trestnej činnosti obžalovaným, bolo možné usvedčiť aj ďalších páchatel'ov.

Obdobný záver vyslovil Najvyšší súd Českej socialistickej republiky v odôvodnení svojho rozsudku zo dňa 8. októbra 1969 sp. zn. 4 Tz 78/69, ktorého právna veta bola publikovaná v zbierke rozhodnutí pod R 21/1970: Nemožno vylúčiť, že viac okolností, ktoré inak samy o sebe sú len všeobecnými okolnosťami poľahčujúcimi, vo svojom súhrne nadobudnú v konkrétnom prípade takého významu, že ich bude možné

posúdiť ako výnimočné okolnosti prípadu v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák. (§ 39 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. - pozn. súdu)

Podľa zásad ukladania trestov uvedených v prvých štyroch odsekoch ustanovenia § 34 TZ, má trest zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou, páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody, trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby a pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 39 ods. 1 TZ, ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Podľa § 39 ods. 3 písm. d) TZ, pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov.

Uložiť trest podľa kritérií uvedených v základných zásadách ukladania trestov (§ 34 TZ) najmä v ustanovení odseku 3, bolo možné len po aplikácii § 39 ods. 1 TZ - teda pri mimoriadnom znížení trestu, nakoľko vzhľadom na okolnosti prípadu súd uzavrel, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania - vtedy možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Súd teda uložil obžalovanému trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby - na dva roky, ktorého výkon súd podmienene odložil a určil skúšobnú dobu na tri roky. Zároveň súd uložil aj trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na päť rokov a trest prepadnutia veci, mobilný telefón Nokia, ktorý bol použitý na spáchanie trestného činu.

Súd ešte raz poukazuje na konštatované poľahčujúce okolnosti - obžalovaný D. D. viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval, napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom - a vyslovuje presvedčenie, že kombinácia uvedených trestov najlepšie zabezpečí dosiahnutie účelu trestu, ktorým je prevýchova páchatela a ochrana spoločnosti pred ním.

U obžalovaného I. C. súd zistil poľahčujúce okolnosti uvedené v § 36 písm. j) TZ, to je, že obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, a poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. l) TZ, to je, že obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu priznal a trestný čin úprimne oľutoval. Súd nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 TZ.

Pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností súd vyhodnotil ako prevahu poľahčujúcich okolností a z toho dôvodu súd pristúpil k úprave hornej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby v zmysle § 38 ods. 3 TZ, čím bola stanovená trestná sadzba sedem rokov až deväť rokov.

Aj u tohto obžalovaného kombinácia poľahčujúcich okolností dosiahla podľa názoru súdu takú intenzitu, že iba ich konštatovanie pre úpravu trestnej sadzby podľa § 38 ods. 3 TZ, by nevyjadrovalo adekvátne ich význam a tieto okolností, ktoré inak samy o sebe sú len všeobecnými okolnosťami poľahčujúcimi, vo svojom súhrne nadobudli v konkrétnom prípade taký význam, že ich súd posúdil ako výnimočné okolnosti prípadu v zmysle ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona - súd znížil trest v rovnakom rozsahu, ako by ho mohol znížiť v prípade prijatia vyhlásenia o vine - iba pre výhrady k právnej kvalifikácii vyhlásenie, ktorým sa obžalovaný I. C. ku skutku priznal, súd nemohol prijať.

Ak by došlo k prijatiu vyhlásenia o vine súd by mohol postupovať podľa stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, publikovaného v zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2017, pod č. 44: „Ak možno páchateľovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maior (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchateľ (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.“

Ak by súd ukladal obžalovanému I. C. trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, per analogiam, mohol by uložiť trest odňatia slobody znížený až na 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov. Konajúci súd preto v tomto identickom rozsahu znížil trest obžalovanému I. C.. Zároveň súd uložil aj trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na päť rokov a trest prepadnutia vecí, ktoré boli použité na spáchanie trestného činu.

U obžalovaného D. R.F. súd zistil poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. j) TZ, to je, že obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život. Súd nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 TZ.

Pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností súd vyhodnotil ako prevahu poľahčujúcich okolností a z toho dôvodu súd pristúpil k úprave hornej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby v zmysle § 38 ods. 3 TZ, čím bola stanovená trestná sadzba sedem rokov až deväť rokov.

U tohto obžalovaného nebolo možné znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby, za postačujúcu dobu trestu súd považuje trest na dolnej hranici trestnej sadzby určenej pre zločin prevádzacstvo podľa § 355 - tretieho odseku TZ, teda na sedem rokov odňatia slobody. Zároveň súd uložil aj trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na päť rokov a trest prepadnutia vecí, ktoré boli použité na spáchanie trestného činu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od oznámenia rozsudku na Okresný súd Humenné. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takej osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Odvolanie môže podať prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný, alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe a poškodený môže odvolanie podať pre nesprávnosť výroku o náhrade škody. Osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že takýto výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní ktoré predchádzalo rozsudku ak toto porušenie mohlo spôsobiť že je výrok nesprávny, alebo že chýba. Po vyhlásení rozsudku sa môže oprávnená osoba odvolania výslovne vzdať.